

Ecologische geschiedenis (A004069)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 2) Nederlands Gent hoorcollege

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Verbruggen, Christophe	LW03	Verantwoordelijk lesgever
Govaerts, Sander	LW03	Medelesgever
Lambrecht, Thijs	LW03	Medelesgever
Thoen, Erik	LW03	Medelesgever

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Bachelor of Arts in de geschiedenis	5	A
Bachelor of Science in de communicatiewetenschappen	5	A
Bachelor of Science in de politieke wetenschappen	5	A
Micro-credential Environmental Humanities	5	A
Micro-credential Environmental Humanities	5	A
Schakelprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A
Vorbereidingsprogramma tot Master of Arts in de geschiedenis	5	A
Keuzepakket Duurzaamheid en maatschappij	5	A
Keuzepakket Geschiedenis	5	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Ecologie, milieu, geschiedenis, milieugeschiedenis, menselijke invloed op en van het milieu, dynamiek van de relatie tussen mens en natuur

Situering

Dit vak wil de studenten vertrouwd maken met de interrelatie tussen mens en natuur doorheen de geschiedenis. Hoe heeft de mens de natuur beïnvloed en omgekeerd, hoe heeft doorheen de geschiedenis, de natuur invloed gehad op de menselijke samenleving? Welke bronnen zijn er en hoe moet men ze kritisch bestuderen? Deze benadering is holistisch, periodeoverschrijdend en interdisciplinair van aard.

Inhoud

De cursus geeft eerst een kort overzicht van de geschiedenis van de discipline "milieugeschiedenis" of "ecologische geschiedenis" die gegroeid is uit de biologie, de antropologie en de menselijke aardrijkskunde. Daarna wordt een overzicht gegeven van een aantal belangrijke hedendaagse milieuproblemen of actuele topics in verband met de relatie mens-natuur en worden deze telkens geplaatst in een ruim historisch perspectief, waarbij de problemen in de geïndustrialiseerde wereld vergeleken worden met die in de nog niet geïndustrialiseerde wereld. Medewerking van de studenten wordt gevraagd. De volgende topics worden hierbij zoveel mogelijk behandeld:

- Vertrekkend van de problematiek van de 'global warming', een kritisch overzicht van de klimatologie en haar bronnen en een onderzoek naar de invloed daarvan op de mens.
- Vertrekkend van de hedendaagse problematiek van energievoorziening en de

eindigheid van de energiegrondstoffen een vergelijkend overzicht en verklaringen van de 'oude' en de 'nieuwe' energieproblemen

- Vertrekkend van de hedendaagse problematiek van het 'falliet' van de Westerse landbouw in de hedendaagse samenleving, een overzicht van de domesticatie en een vergelijking van de problemen van de 'oude' en de 'nieuwe' landbouw, inclusief de wijzigende voedingsgewoonten.
- Vertrekkend van de hedendaagse vervuiling, een overzicht van de vervuiling vóór en na de industriële revolutie en overzicht van de verklaringsmodellen i.v.m. vervuiling.
- Vertrekkend van de problematiek van de globalisering, een overzicht van de relatie tussen globalisering, economie en ecologische geschiedenis (inclusief kolonisatie)
- Vertrekkend van de problematiek van de verloedering van het hedendaagse landschap een inleiding tot de omgang van de mens met het landschap vroeger, voornamelijk toegepast op de problematiek van de ontbossing.
- Vertrekkend van de visie op natuur vandaag, een overzicht van het denken over de natuur vanaf de prehistorie tot vandaag.
- Vertrekkend van de problematiek van de vermindering van de biodiversiteit, een overzicht van de visies op de problematiek van de biodiversiteit vroeger.

Begincompetenties

- Een basiskennis hebben van de geschiedenis van de Oudheid tot het heden.

Eindcompetenties

- 1 Parate kennis hebben van het historische begrippenkader en de belangrijkste historische feiten en historische verklaringen.
- 2 Kwantitatieve en kwalitatieve methoden en technieken kritisch kunnen toepassen.
- 3 Kritisch kunnen reflecteren over de rol van het mondiale perspectief, de dynamiek van processen en patronen in historische situaties.
- 4 Mondeling (ook in een andere taal) kunnen communiceren over de resultaten van historisch onderzoek, met experts en niet-deskundigen.
- 5 Eigentijdse ontwikkelingen interpreteren vanuit een historisch-comparatief perspectief.
- 6 Kennis hebben van actuele concepten en theorieën over de maatschappelijke betekenis van geschiedenis, de verwachtingen en maatschappelijk behoeften.
- 7 Duurzame ontwikkeling kunnen onderzoeken vanuit een langetermijnperspectief.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Excursie, Hoorcollege, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Hoorcolleges aan de hand van powerpointpresentaties en een handboek. Daarnaast vindt ook minstens één excursie plaats ter uitdieping van het thema landschapsgeschiedenis. Daarnaast wordt ook het (online) debat gestimuleerd.

Studiemateriaal

Type: Handboek

Naam: De Keyzer, Maïka, Tim Soens, and Christophe Verbruggen, eds. 2024. "Mens En Natuur: Een Geschiedenis." Gent: Academia Press.
Richtprijs: € 39
Optioneel: nee
Taal : Nederlands
ISBN : 978-9-40149-791-6
Aantal pagina's : 320
Online beschikbaar : Nee
Beschikbaar in de bibliotheek : Ja
Beschikbaar via studentenvereniging : Ja
Gebruik en levensduur binnen het opleidingsonderdeel : intensief

Gebruik en levensduur binnen de opleiding : eenmalig
Gebruik en levensduur na de opleiding : af en toe
Bijkomende info: De excursie is gratis.

Referenties

De Keyzer, Maïka, Tim Soens, and Christophe Verbruggen, eds. 2024. "Mens En Natuur: Een Geschiedenis." Gent: Academia Press.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Spreekuren, studiemateriaal uit de reader, een overzicht van de voornaamste handboeken en tijdschriften.

Tijdens de lessen en via de onlinediscussiegroep is er mogelijkheid tot vragenstellen; de lesgever is bereikbaar via e-mail; ondersteuning via Ufora; feedback na het examen.

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Schriftelijke evaluatie

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is niet mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Schriftelijk examen op basis van hoorcolleges en de syllabus en participatie in in lessen en discussiefora.

Eindscoreberekening

Periodegebonden: schriftelijk examen (100%).

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten:

- 1 Aanwezigheid aanbevolen
- 2 Een uitzondering is alleen mogelijk voor buitenlandse studenten na toestemming met de verantwoordelijke lesgever.
- 3 Mogelijkheid tot een examen op ander tijdstip binnen het academiejaar indien daarvoor een geldige reden aantoonbaar is.
- 4 Mogelijkheid tot feedback via email, na afspraak tijdens of na de kantooruren

Extra informatie:

Neem bij het volgen van dit vak als werkstudent, steeds contact op met de verantwoordelijke lesgever

Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: <http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen>